

Finanstilsyn på færøsk

KRONIKK

Jørn Astrup Hansen
fjrrverandi stjóri í Føroya Banka

Det indgår i aftalegrundlaget mellem partierne i landsstyrekoalitionen, at Færøerne skal overtage lovgivningen og det administrative ansvar for den finansielle sektor, herunder finanstilsynet. At landsstyret er så ivrig efter at overtage netop finanstilsynet, må undre

Banklovgivningen er overordentlig kompleks. I et stadigt stigende omfang er lovgivningen og reguleringen af pengeinstitutternes virksomhed i øvrigt blevet internationaliseret. Tendensen går ikke i retning af en national banklovgivning. Det er åbenbart heller ikke landsstyrets ambition, at vi skal have en sær færøsk banklov. Man må forstå det således, at landsstyret agter at overtage eksisterende lovgivning på området. Men hvis det er hensigten blot at gøre allerede gældende love på området til lagtingslove, hvorfor er det da væsentligt, at hjemmelen ligger i lagtinget og ikke i folketetinget? Og hvis det er hensigten, at færøske love på området stedse skal afspejle EU-lovgivningen eller eksempelvis

den danske lov om finansiell virksomhed, hvad er da formålet med at overtage lovgivningen?

Finanstilsyn – en opgave for specialister
Finanstilsynet er et højt specialiseret håndværk. Men hvordan er det med blot fire pengeinstitutter, hvoraf de to er forholdsvis små, muligt at uddanne specialister og opretholde en ekspertise i færøsk sammenhæng? Sædvanligvis foretages der inspektion af de enkelte pengeinstitutter med et mellemrum på typisk tre år. Med én inspektion om året vil de færøske inspektører jo end ikke kunne holde faget ved lige.

Men åbenbart er det slet ikke meningen, at tilsynet skal være færøsk; ansvaret skal blot være færøsk. Landsstyret forestiller sig, at man outsourcer opgaven. Formentlig til det danske finanstilsyn. Men hvis det er hensigten at outsource tilsynet, hvorfor er det da vigtigt for landsstyret at overtage det administrative ansvar? Det kunne forekomme, at der med en sådan model er lagt op til en noget uklar ansvarsfordeling. Hvad vil Finanstilsynet dog sige til det? Man må håbe, at landsstyret ikke gør regning uden vært.

I øvrigt synes man jo nok, at landsstyret i større omfang kunne overlade afgørelsen til pengeinstitutterne, som tilsyneladende end ikke har været spurgt til råds. Det er jo i pengeinstitutternes egen interesse, at der er et effektivt tilsyn. I øvrigt betaler pengeinstitutterne selv for at få foretaget tilsyn. Finanstilsynet er ikke på finansloven. I Danmark! Man må forstå på lagmanden, at der på dette punkt

kunne være en ændring på vej. Men det er næppe nok til at formilde pengeinstitutterne.

Indskydergaranti – ikke en selvfølge
Med dansk lovgivning og dansk finanstilsyn har de færøske

pengeinstitutterne, der i øvrigt er pligtige til at forsikre deres indlån i Indskydergarantifonden. Landsstyret synes at gå ud fra, at indlån i færøske pengeinstitutter fortsat vil være omfattet af Indskydergarantifondens dækning, selv om lovgivningen

synet, og at det fortsat vil være muligt at tilbyde indskydere i færøske pengeinstitutter en garanti? Færøske pengeinstitutter vil i alt fald ikke ved egen hjælp kunne stable en garantiordning på benene.

pengeinstitutter hidtil været en del af det danske pengeinstitutssystem. De har dermed også være omfattet af Indskydergarantifondens dækning. Indskydergarantifonden er en privat, selvejende institution, hvor pengeinstitutterne – mod at betale en præmie – forsikrer nærmere bestemte dele af indlånsmassen, således at kunderne er sikret mod tab på deres indlån. Netop fordi loven og tilsynet er fælles, er forsikringspræmien også fælles for

og tilsynet overtages som et færøsk anliggende. Men det er næppe nogen selvfølge. Loven om garantifonden gælder ikke for Færøerne men kan ved kongelig anordning sættes i kraft på øerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger. Men man kan vel ikke se bort fra, at der foreligger en ny situation, såfremt tilsynet overtages af Færøerne. Kan vi mon gå ud fra, at landsstyret allerede har sikret sig, at det er muligt at outsource til-

Har vi et 6. oktober-trauma?
Som iagttager er det svært at frigøre sig for den opfattelse, at ønsket om at overtage finanstilsynet kan føres tilbage til traumet i oktober 1992. Men Færøerne befandt sig i 1992-93 i en undtagelsestilstand, og man bør være varsom med at drage meget vidtrækkende konsekvenser af oplevelser under så særegne omstændigheder.

Fýra ára studentsútbúgving eitt tilboð í Hoydølum

Toppítróttarfólk og fólk, ið fáast við tónleik á høgum stigi, kunnu nú fáa eina studentsútbúgving upp á fýra ár ella eina HF útbúgving upp á trý ár

ÚTBÚGVIÐ

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

Seinastu árin hava miðnámsskúlarnir í Havn upplivað, at næmingar, ið taka fyrrireikandi útbúgving til hægri tónleikalestur ella iðka ítrótt á høgum stigi, fella frá, tí arbeiðsbyrðan er ov stór.

Føroya Studentaskúli og HF-skeið bjóðar nú í samráð við Mentamálaráðið hesum næmingum, at taka sína miðnámsútbúgving

yvir eitt longri tíðarskeið, so teir kunnu taka studentsútbúgvingina upp á fýra ár ella HF upp á trý ár. Á hendan verður arbeiðsbyrðan munandi minni, og næmingurin fær nýtt meira tíð til tónleik ella ítrótt.

Tilboðið vendir sær til næmingar, ið taka tað sonevnda MGK skeiðið á musikkskúlanum, sum er ein sera krevjandi fyrireikandi útbúgving til lestur á hægri tónleikarskúlum uttanlands, og til næmingar, ið iðka ítrótt á hægsta stigi. Fyri at ítróttarfólk kunnu koma undir skipanina krevst, at eitt ítróttarfelag og avvarðandi ítróttarsamband váttar, at næmingurin telist millum fremstu talent í síni ítrótt, og at viðkomandi nýtir munandi tíð til venjing og iðkan.

Næminar, ið ynskja at søkja eftir skipanini, skulu

nýta vanligu umsóknarbløðini, men leggja eitt bræv við um, at teir ynskja at leingja útbúgvingina við einum ári. Næmingar, ið longu hava sent skúlanum umsókn, kunnu senda brævið seinni.

Nakrar treytir fylgja við. Ert tú farin undir studentsútbúgvingina sum eina fýra ára gongd, so skal útbúgvingin gjøgnumførast á henda hátt – tað ber ikki til at skifta yvir á vanligu trý ára tilgongdina. Studentaskúlin vónar, at hetta kann gerast eitt gott og nyttugt tilboð til teir næmingar, sum fegnir vilja hava eina miðnámsútbúgving og samstundis arbeiða fyri at vera millum tey fremstu innan tónleik og ítrótt.

Skipanin er sett í verk við tí sonevndu Team Danmark-skipanini niðri sum fyrmynd.

Føroyingar hjálpa jødum heim

HJÁLP

Tiðindarskriv

Felagsskapirnir, Vinir Ísraels, Ísraelsfelagið og Ísraelsmissionin tóku seg saman herfyri, og stovnaðu undirdeildina "Hjálp Jøðunum Heim", sum hevur júst tað endamál sum navnðið sigur.

Samstarvað verður við felagsskapin "Keren Hayesod", sum varð stovnaður í London í 1920 og nú hevur høvuðsstøð í Jerúsalem.

Ymisk tiltøk eru gjord fyri at savna inn pening.

Tiltøk hava verið í Klaksvík, á Glyvrum og í Havn, og herfyri var stuðulskonert í fullsettari Læraraskúlahøll, har kenda ísraelska sang-

kvinnan, Israela Assago sang, saman við m. a. Sigríð Rasmussen og Heina Lutzen.

Israela er Etiopisk av uppruna. Mamma hennara var fátøk og illa stódd, tá hon flutti heim til Ísraels, og tær báðar, saman við túsundtals øðrum innflytarum, eru í dag dømi um hvussu væl tey trívast heima í Ísrael í dag.

Føroyingar hava tikið væl undir við at stuðla, soleiðis at aðrir jøðar kunnu flyta heim til egna land sítt at búsetast.

Nógv hava latið gávu eina ferð, og onnur hava teknað seg sum fastan stuðul, og flyta eina upphædd hvønn mánað.

Síðan tiltøkini byrjaðu er innsavnað í Føroyum

uml. hálv milliún krónur.

Í lýsing í bløðunum í hesum døgum er tekningarseðil, har til ber til at stuðla hesum góða tiltaki.

Føroyingar hava fingið nógvar góðar vinir í Ísrael og kring heimin, sum eisini virka fyri at hjálpa jøðunum heim. Á heimasíðuni, kh-ua.org.il, ber til at kunna seg um felagsskapin Keren Hayesod og undir "Friends of Israel" skriva teir nakað um Føroyar.